

az adatvédelmi biztos

Állásfoglalása

a Simon Wiesenthal Központ „Utolsó Esély Művelet”
elnevezésű magyarországi akciójának adatvédelmi kérdéseiről

Az adatvédelmi biztos állampolgári kezdeményezés alapján foglalt állást az „Utolsó Esély Művelet” adatvédelmet érintő kérdéseiről.

Sajtóhírek szerint az amerikai székhelyű Wiesenthal Központ jeruzsálemi irodájának vezetője, Dr. Efraim Zuroff és az amerikai zsidó karitatív Targum Shlishi Alapítvány vezetője, Aryeh Rubin közös akciójáról van szó.

Ennek lényege, hogy hét országban (Litvánia, Lettország, Észtország, Horvátország, Ausztria, Lengyelország, Románia), valamint Magyarország (július), Argentína (augusztus), Németország (szeptember), Ukrajna (ezévben) területén a sajtón keresztül felhívást intéznek a lakossághoz, melyben komoly pénzjutalmat ígérnek minden olyan információért, melynek segítségével felelősségre vonhatók még élő „nácik”, akik zsidók ellen a Holocaust idején atrocitásokat követtek el.

A bejelentők számára ingyenes „zöld” vonalat hoznak létre. Bárki anonim módon is információt szolgáltathat a Wiesenthal Központnak Izraelben, a helyi zsidó közösségeknek vagy az ügyészségnek.

A beérkező információkat nem nyilvánosan kezelik, hanem a már meglévő adatokkal vetik össze, mint egy mozaikot. Amennyiben a feldolgozás alapján ez indokolt, az információkat büntetőeljárás lefolytatása céljából átadják a helyi igazságszolgáltatási szerveknek.

A hatályos jogi szabályozás értelmében a Holocausttal összefüggő, emberiség elleni bűncselekmények el-nem-évülő bűncselekményi kategóriába tartoznak, melyek miatt bárki tehet feljelentést formai kötöttség nélkül, de a feljelentés kizárólag ügyésznél, nyomozó hatóságnál, bíróságnál illetve más hatóságnál terjeszthető elő.

A helyi vagy társadalmi érdekekkel összefüggő panaszokat és közérdekű bejelentéseket pedig állami és helyi önkormányzati szervek intézik.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. §. szerint személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés, különleges adat a faji eredetre, a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselői szervezeti tagságra, bűnügyi személyes adat a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetőleg a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat.

Az Avtv. szigorú szabályokat állapít meg az adatkezelésre vonatkozóan:

Személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli.

Különleges adat akkor kezelhető, ha az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul vagy egyéb esetekben azt törvény elrendeli.

Kizárólag állami vagy önkormányzati szerv kezelheti az állam bűnüldözési és bűnmegelőzési, valamint közigazgatási és igazságszolgáltatási feladatainak ellátása céljából kezelt bűnügyi személyes adatokat.

Az Avtv. hatálya alá tartozik valamennyi Magyarországon folytatott adatkezelés, adatfeldolgozás, így a magánszemélyek adatkezelése is, kivéve „a természetes személynek a kizárólag saját személyes céljait szolgáló” adatkezelése.

E törvényben foglaltakat kell alkalmazni, ha az Európai Unió területén kívül személyes adatok kezelését folytató adatkezelő az adatfeldolgozással a Magyar Köztársaság területén székhellyel, telephellyel (fiókteleppel) vagy lakóhellyel (tartózkodási hellyel) rendelkező adatfeldolgozót bíz meg, vagy itt lévő eszközt használ fel, kivéve, ha ez az eszköz csak az Európai Unió területén átmenő adatforgalom célját szolgálja. Az ilyen adatkezelőnek ki kell jelölnie egy képviselőt a Magyar Köztársaság területén

Személyes adat (beleértve a különleges adatot is) az országból - az adathordozótól vagy az adatátvitel módjától függetlenül - harmadik országban lévő adatkezelő vagy adatfeldolgozó részére csak akkor továbbítható, ha ahhoz az érintett hozzájárul, ha azt törvény lehetővé teszi, vagy ha arról nemzetközi szerződés rendelkezik, feltéve, hogy a harmadik ország joga - az Európai Unió által meghatározott - megfelelő védelmet biztosít az átdott adatok kezelése során. Az Európai Unió tagállamaiba irányuló adattovábbítást úgy kell tekinteni, mintha a Magyar Köztársaság területén belüli adattovábbításra kerülne sor.

A fentiek alapján a Központ képviseletében Magyarországon eljáró szerv vagy személy nem rendelkezik törvényes felhatalmazással arra, hogy a gyanúba került személyek azonosítható adatait (név, lakcím, vészkorszak idején feltételezhető tevékenység, esetleges tanúk adatai) kezelje, azokat gyűjtse, tárolja, feldolgozza vagy továbbítsa.

Különösen aggályos az összegyűjtött adatok külföldre – Izraelbe – történő esetleges továbbítása, hiszen a személyes adatok határátlépő áramlásának hiányoznak azok a törvényes feltételei, melyek ezen alkotmányos jog gyakorlásának megfelelő garanciáit jelentenék.

Budapest, 2004. augusztus 2.

Dr. Péterfalvi Attila